



”Gammelt og Nytt”

Nr. 2 2015

Medlemsblad for Båtsfjord Historie og Museumslag

FRIGJØRINGEN

70 ÅR

1945 – 2015

I anledning 70 årsjubileet for frigjøringen vil hele dette nummeret konsentrere seg om andre verdenskrig i Båtsfjord. Her forsøker vi å løfte frem noen av de kanskje mindre kjente lokale historiene og hendelsene.

Vi er svært takknemlige for våre sponsorer og øvrige bidragsytere som har muliggjort denne utgivelsen.

Denne utgavens innhold:

Side 4	Sovjetiske ubåter rundt Båtsfjord 1/3
Side 6	Utdrag fra nedtegnelse om Sandfjord Ytre Syltefjord
Side 7	DS Fechenheims historie
Side 13	DS Lofoten ble angrepet utenfor Syltefjord
Side 14	Sprengningen av DS Margareta i 1956
Side 17	Utdrag fra Kristian Sabbasens dagbok
Side 20	Oppbyggingen etter krigen
Side 21	Utdrag fra «Bak piggråd i øst» av Ane Dalen Ringheim
Side 23	Tyske kystbatterier i Båtsfjord
Side 25	Margot Solveig Forbergskog forteller om tiden 1944 – 1945
Side 26	Roger Bjerks brev til sin søster
Side 30	Sykehus tiden i Hamna med Dr. Sørsdal
Side 41	Sovjetiske ubåter rundt Båtsfjord 2/3

Om innholdet:

I tidligere medlemsblad har vi hatt artikler fra krigen om bl. a. ekteparet Bruvoll, DS Margareta, MK Nor, Tunsberg Castle, lille Karl på rømmen, frigjøringshøsten og erstatningshurtigruter, men vi har klart å samle og finne fram til noen «nye» historier til alle dere lesere i dette bladet.

God lesning!

Lederen har ordet



Torbjørn Tangen

Nå er vi endelig kommet i mål med "Gammelt og Nytt" som omhandler krigen. Tok lengre tid enn beregnet da denne utgaven ble litt spesiell med hensyn til innhold og trykking.

Planlegger å få på plass en vegg på vår "fiskeriavdeling", med bilder av fiskebåter fra Båtsfjord, samt båter som har rodd lenge i Båtsfjord.

Vi har allerede fått inn en del bilder, så vi håper på at Båtsfjordinger som sitter på bilder av fiskebåter vil dele disse med oss.

Har vært i kontakt med Båtsfjord skole for et samarbeid med hensyn til besøk i våre lokaler og eventuelle prosjekt som elevene kan være utføre i samarbeid med museet.

Vi har ellers fått malt mesteparten av museet utvendig og toalettet innvendig! Resten blir ferdigstilt neste sommer.

Grasrotandelen

Husk at du kan gi Grasrotandelen din til

Båtsfjord Historie og Museumslag

Spør etter oss hos din tippekommisjonær eller velg oss på nett med navn eller vårt organisasjonsnummer: 996 113 191

Sovjetiske ubåter rundt Båtsfjord

Del 1. av 3.

Sammenfattet av Ståle A. Olsen

Designet til Katjusa (K) klassen av Sovjetiske ubåter ble godkjent allerede i 1936. Denne klassen hadde lang rekkevidde, dobbelt skrog delt opp i syv seksjoner og den nødvendige nedsenkningstiden var på kun 60 sekunder. Denne klassen var en stor forbedring fra Pravda klassen som Sovjeterne startet å bygge tidlig på 30-tallet.

K – 2 ble påbegynt ved Admiralitetets skipsverft i Leningrad (nummer 194) den 27. desember 1936. Ubåten ble sjøsatt etter halvannet år, rundt månedsskiftet april/mai i 1938. Ubåten var nesten 100 meter lang, hadde en undervannsrekkevidde på 160 nautiske mil og maksimalt dykk var på 80 meter. Overflathastigheten var på 22,5 knop. K – 2 ble satt i aktiv tjeneste den 26. mai 1940.

Når ubåten ble ført opp til Nordflåten er usikkert, men Sovjet kom med i den andre verdenskrig den 22. juni 1941. Dette er samme dagen som K – 2 får sin kaptein, nemlig Vasilij Prokofevich Utkin. Månedet etter var en allianse med Storbritannia på plass. Allerede den 13. august er første hendelse for K – 2 nedtegnet, når de er i skuddveksling med blant annet det lille tyske handelsfartøyet «Hansa» utenfor Gamvik.



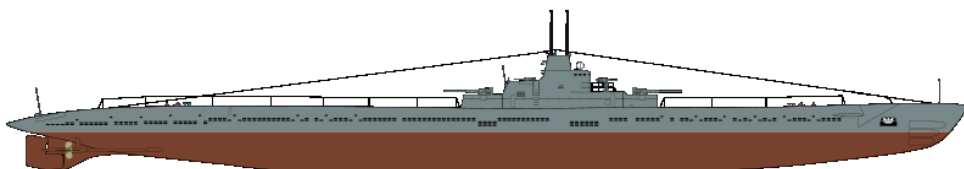
Kaptein (3. klasse) Vasilij Prokofevich Utkin

Ubåten er en av få som har mineleggingskapasiteter om bord og den 10. september legger ubåten miner utenfor Vardø. To dager senere treffer K – 2 på hurtigruteskipet «Lofoten» nordvest av Vardø, ubåten skyter 26 skudd med dekksskanonen uten å treffe.

Et halvt år senere den 15. april 1942 legger K – 2 på nytt igjen miner utenfor Vardø.

Mens ubåten er ute på en patrulje i Tanafjorden den 02. mai 1942, sender den fire torpedoer mot et uidentifisert handelsfartøy, uten å treffe. Den 29. november 1942 treffer det tyske handelsfartøyet «Akka» en mine som ble lagt av K – 2 den 15. april, fartøyet får store skader og kjøres på land. Handelsfartøyet blir senere reparert og er i tjeneste helt fram til i 1970.

K – 2 går tapt i september 1942 under en patrulje utenfor Syltefjorden, med K – 2 forsvinner Kaptein Utkin og 67 andre sjømenn.



Sovjetisk K-klasse ubåt

Sovjetiske ubåter rundt Båtsfjord

Del to som omhandler ubåten K-3 er på side 42. Dessverre fikk vi ikke plass til del tre om K-22, men denne kommer i neste ordinære medlemsblad.

Så det er nok en god grunn til å melde deg inn i foreningen.

Utdrag fra nedtegnelse om Sandfjord Ytre Syltefjord

Av: Wilfred Andreassen

«Ellers gikk jeg jo i liten rutefart fra mai 1944 til 20. oktober 1944, med på denne farten var Harald Kristiansen (far til Roar og Andor) og Erling Karlsen, og en kort til Jarle Smelror som bor i Kongsfjord.

Men det var en farefull tid og slutten ble at båten vår ble søkt i indre Syltefjord visstnok 22. oktober 1944.

Når det angikk sjarteret, så var det Jan Abrahamsen som stod for det, ruta gikk fra Båtsfjord, Makkaur, Sandfjord, Hamna i Syltefjord, Hamningberg og Vardø. Men etter storbombinga 23. august av Vardø måtte vi ta varene vi hadde om bord til Smelror resten av høsten.

Så jeg har mange både gode og vonde minner fra både Sandfjord og Hamna. Etter at båten vår ble senket og brendt av Tyskerne bodde vi hos en gammel enke Bertine Larsen, og sov gjorde vi på høiloven, jeg og Erling Karlsen og hennes sønn Petter Larsen, fra cirka 23. oktober til medio november.

Da gikk jeg og Erling og Ernly Bang over fjellet til Båtsfjord, Harald Kristiansen var gått tidligere, visstnok sammen med Theodor Pedersen med flere.

Envidere var vi med å rodde pasienter fra Hamna hvor Vardø Sykehus holdt til under krigen og inn til Vassbotten hvor de friskeste pasientene ble plassert omkring på husene, det manglet ikke hjerterom den tid blant Finnmarkingene, de delte om så siste brødiskiva.

Jeg minnes en gammel dame Petra Nilsen, mor til Gerd Størkersen, hun hadde ett bitte lite hus og selv var de en stor familie, men ennå tok huse mine foreldre sammen med de mange fra før og huset dem også, og nå i dag er ett vanlig stort hus for lite til 2.»



Adresse:
Ordfører Vikens Veg 1
9990 Båtsfjord
Telefon: 948 85 740

DS Fechenheims historie

Sammenfattet av Ståle A. Olsen

En av de største lokale hendelsene under siste krig var grunnsettingen av DS Fechenheim i Båtsfjord vinteren 1943, her skal vi få innblikk i DS Fechenheims historie og endelikt.

Daværende DS Hessen var et frakteskip som ble sjøsatt 18. november 1922 fra verftet Bremer Vulkan AG, som i 1920 hadde vel 4000 ansatte. Det var et av i alt seks søsterskip levert fra samme verft til rederiet HAPAG (Hamburg Amerikanische Packetfahrt Actien Gesellschaft) i 1921 og 1922, et selskap som for øvrig eksisterer den dag i dag under navnet Hapag-Lloyd. Skipet var 142 meter langt og 17,8 meter bredt, noe som er noen få meter lengre enn dagens største hurtigruteskip som for eksempel Midnatsol og Trollfjord, men noe smalere. Skipet hadde en maks hastighet på 12,5 knop og kunne romme 18 passasjerer på 1. klasse. Jomfruturen ble foretatt 16. februar året etter og gikk fra Hamburg til New York, deretter ble hun satt inn i farten til La Plata i Argentina med en og annen tur til Øst-Asia.



Modellbåt i metall av DS Fechenheim

Skipet ble i oktober 1935 solgt til URAG (Unterweser Reederei AG) som i dag driver med taubåtvirksomhet ved flere havner i nordvest Tyskland. Det var her det fikk navnet Fechenheim, som er en bydel i Frankfurt i delstaten Hessen.

Etter at krigen bryter ut inngår også DS Fechenheim i krigens tjeneste. Skipet var planlagt å delta i tyskernes Unternehmen Seelöwe (Operasjon Sjøløve) i september 1940, der Fechenheim som et av 50 skip skulle transportere tropper og utstyr ut fra Le Havre i Frankrike over den engelske kanal i et massivt tysk forsøk på å invadere Storbritannia, mens tilsvarende konvoier skulle utgå fra en rekke andre steder langs kysten fra det nylig okkuperte Frankrike og Belgia. Skipet hadde fått konvoinavnet H31. I motsetning til flere andre i den tenkte konvoien skulle ikke DS Fechenheim bestykkes.

Den 17. september ble det bestemt av Hitler i samråd med Riksmarskalk Göring og Generalfeltmarskalk von Rundstedt som skulle lede en av de to armegrupper som skulle utgjøre invasjonsstyrken, at Unternehmen Seelöwe skulle utsettes på ubestemt tid.

Dette grunnet manglende luftberedthet og pressede ressurser.

DS Fechenheim inngår i konvoitrafikken langs norskekysten og 13. januar 1942 inngår skipet i en konvoi samens med det under halvparten så store transportskipet Tyrifjord. I konvoien er minesveiperen M 1502 og ubåtjagerne V 5905/Nordriff og V 6107/Polarkreis.

Sør for Rolvsøya i Vest-Finnmark blir konvoien angrepet av den sovjetiske ubåten K-21, som er under ledelse av Kaptein (3. klasse) Zhukov. Han sender 2 torpedoer mot konvoien, men treffer ikke. Det kastes 10 undervannsminer etter K-21 uten å gjøre skade på ubåten.

Året etter den 12. februar 1943 skulle bli en skjebnedag for DS Fechenheim.



Haugsnes Elektro As

Telefon: 78 98 57 50

E-post: tih@haugsnes-elektro.no

www.haugsneselektro.no

ELEKTRONORD AS
Båtsfjord - Tana - Karasjok

Telefon:

920 11 155 eller 78 98 56 00

E-post: torfinn@elektronord.no

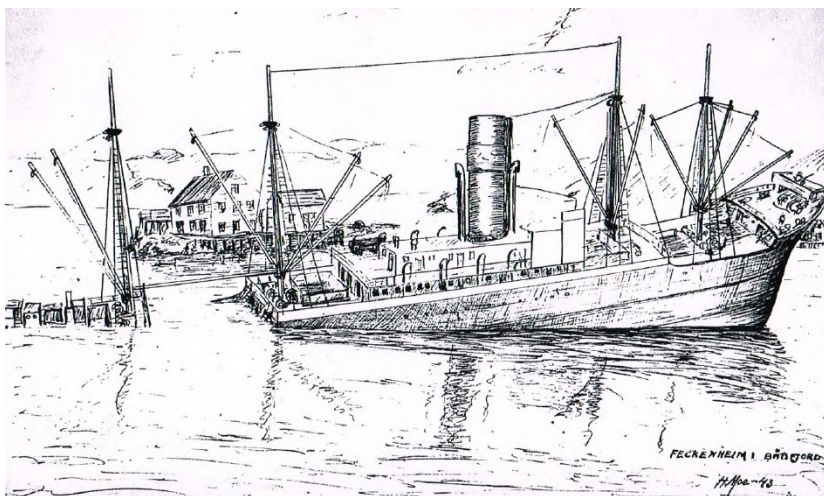
www.elektronord.no

Skipet inngikk i en konvoi på seks skip med tilhørende syv ubåtjagere og patruljebåter. Konvoien er på tur mot Kirkenes med last da de passerer utenfor Båtsfjorden. Der blir de angrepet av den sovjetiske ubåten K-3 som føres av Kaptein (3. klasse) Malofeev. DS Fechenheim blir truffet av K-3s torpedo og får stor skade.

Skipet går for egen maskin inn Båtsfjorden og settes på land på en grunne utenfor Teinskjæret. Midt inne på havnen blir det 8116 bruttotonn tunge lasteskipet liggende, til stor bekymring for lokalbefolkningen, da det kan være et yndet mål for angrep fra luft og sjøsiden.

Skipet blir tjoret for å ligge i ro og på høyvann lå akter under vann. Det sies at de første rottene i Båtsfjord ankom langs tjøringslinene til DS Fechenheim.

Det blir besluttet å engasjere Norsk Bjergingskompani i Bergen til å reparere skipet da det var stor etterspørsel etter større fraktesfartøy. En av de som kom til Båtsfjord og arbeidet på DS Fechenheim var Harald Moe fra Tromsø som var dykker på selskapets bergingsdamper Stærkodder. Moe var en dyktig tegner, maler og treskjærer og han tegnet skisser av skipet, skadene og planene for reparasjon. Norsk Bjergingskompani var allerede på plass i Båtsfjord etter rundt to ukers tid.



Tegning av Harald Moe fra 1943

Vannedybden på skadestedet var på 8,5 meter og gjorde arbeidet utfordrende for bergingsarbeidet. På det 15 meter lange hullet i skutesiden der torpedoen hadde truffet nesten midt på fjerde rom satt man inn 14 bjelker a 8" x 10" som ble skrudd fast i restene av skutesiden med 30 mutterskruer som var 12" - 14" lang. Så forskalet man utsiden av skuten med følgende materialer: «Av planker går det 15m x 7,5m = 112,5 m², 3" + 20 % til kapp, foreste og akterste del blir ca. 3m lemmer, øverste og underste del blir smale lemmer. Mitterste del spikres plank etter plank. 5 stk forsterkningsdragere, med 3 stk 3/4" mutterskruer (25" lang). Runt kanten av det hele trekkjern med ca. 1/2m mellomrum, 2 skruer i hver (3/8"), ca. 80 jern, 160 skruer». På innsiden av skutesiden lagde man en tank for å holde betong og armering som en vegg forsterket i nederkant mot den utvendige forskalingen. Flere lokale menn fikk arbeid med den langvarige bergingsaksjonen.

Ifølge tegningene til Harald Moe ble to pumper om bord i BD Stærkodder brukt til å pumpe DS Fechenheim opp av grunnen, pumpen akter hadde fem rør ned i skipets maskinrom og pumpen foran hadde tre rør ned i femte luke. Etter ett halvt år på grunn fløt skipet igjen i august 1943 og ble lagt ved Nessekaiaen.



BD Stærkodder

Der ble skipet liggende til over nyåret 1944 før det ble tauet ned til kontinentet. Skadene var store og skipet lot seg ikke reparere.

Etter krigen skulle DS Fechenheim få en siste oppgave, som igjen kan føre
uhygge med seg i Norge.

Store mengder kjemiske stridsmidler slike som blant annet sennepsgass, fosgen og sarin, var blitt produsert av Tyskland før og under krigen, disse skulle nu uskadeliggjøres og fjernes. Storbritannia og USA fikk tillatelse fra Norge til å senke skip med slik last i Norskerenna utenfor Arendal.

Britene gjennomførte 9 såkalte Chemical Weapons convoys (CW) og amerikanerne gjennomførte 7, disse kalte de Davy Jones Locker (DJL).

16. mars 1946 gikk Chemical Wapons convoy nummer 4 (CW4) ut mot Norskerenna. I konvoien var DS Falkenfels på 6318 brt, DS Hugo Oldendorf på 1771 brt, Sperrbrecher II (tidligere DS Karl Leonhardt) på 6042 brt og den største blant dem DS Fechenheim på 8116 brt. Nøyaktig hva det enkelte skipet var lastet med er noe usikkert, man vet at de enkelte ganger lastet konvensjonell ammunisjon sammen med de kjemiske stridsmidlene for å gi skipene bedre stabilitet og bli kvitt dem.



NÆRINGSDEPARTEMENTET
Avdelingen for proviantering
og rasjonering

Tilleggskort for poteter

for tida 30. august 1943 til 24. september 1944.

For å være gyldig må kortet være stempelt av forsyningsnemnda og innehaverens navn og adresse ført på. — På hvert merke fås kjøpt de mengder som avdelingen til enhver tid bestemmer. — Merkene på tilleggskortet gjelder bare for den tida de lyder på, og det kan ikke kjøpes på forskudd. — Løse merker gjelder ikke. — Salg, kjøp eller annen overdragelse av kort er straffbar.

DOBBELTKORT
- 50 % tillegg -

Vardø Herreds Forsyningsnemnd.

Forsyningsnemndas stempel.

Navn: *Lars Andreassen*

Adresse: *Pötkä*

28/8 — 24/9 36/39 P 1944 T	3/7 — 30/7 28/31 P 1944 T	8/5 — 4/6 20/23 P 1944 T	13/3 — 9/4 12/15 P 1944 T	17/1 — 13/2 4/7 P 1944 T	22/11 — 19/12 48/51 P 1943 T	27/9 — 24/10 40/43 P 1943 T
28/8 — 24/9 36/39 P 1944 T	3/7 — 30/7 28/31 P 1944 T	8/5 — 4/6 20/23 P 1944 T	13/3 — 9/4 12/15 P 1944 T	17/1 — 13/2 4/7 P 1944 T	22/11 — 19/12 48/51 P 1943 T	27/9 — 24/10 40/43 P 1943 T
31/7 — 27/8 32/35 P 1944 T	5/6 — 2/7 24/27 P 1944 T	10/4 — 7/5 16/19 P 1944 T	14/2 — 12/3 8/11 P 1944 T	20/12 — 16/1 52/3 P 1943/44 T	25/10 — 21/11 44/47 P 1943 T	30/8 — 26/9 36/39 P 1943 T
31/7 — 27/8 32/35 P 1944 T	5/6 — 2/7 24/27 P 1944 T	10/4 — 7/5 16/19 P 1944 T	14/2 — 12/3 8/11 P 1944 T	20/12 — 16/1 52/3 P 1943/44 T	25/10 — 21/11 44/47 P 1943 T	30/8 — 26/9 36/39 P 1943 T

Rasjoneringkort fra forsyningsnemnda i Vardø herred

I en rapport fra Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI) utgitt i september 2015 er disse skipene listet med en total last på nesten 31 000 norske tonn. Av dette hadde DS Fechenheim 8860 tonn last. Det nevnes en eksplosjon åtte minutter etter at Sperrbrecher II ble senket, det er antatt at høyeksplosivene som var om bord hadde reagert med den kjemiske ammunisjonen.

Nå ligger de der og utgjør en potensiell fare for lokale fiskere og marint liv. Sennepsgass og arsenforbindelser er tyngre enn vann og dårlig løselig i vann, de vil derfor bli liggende på havbunnen i flere tiår etter at de har lekket ut av ammunisjonen. Konklusjonen fra undersøkelser i Østersjøen er at konsum av fisk fra områder med dumpede stridsmidler faktisk utgjør en liten risiko for skade.

Så selv nå 70 år etter siste krig kastes det mørke skygger fra et av skipene som skapte uhygge og redsel i Båtsfjord under siste krig.

Båtsfjord Regnskapsbyrå AS

Telefon: 909 22 423

E-post: r-byra@online.no



Telefon: 789 85 080

Brygga: 789 85 089

E-post: batsfjordbruket@fishnet.no



BYGGMAKKER
Materialhandelen

Telefon: 78 98 57 70

www.materialhandelen.no

DS Lofoten ble angrepet utenfor Syltefjord

Den 10. september i 1941 gikk DS Lofoten østover fra Honningsvåg i nordgående rute til Kirkenes, etter å ha snudd til sørgående rute ble skipet angrepet utenfor Syltefjord den 12. september.

DS Lofoten ble det angrepet med kraftig kanonild fra en ubåt. Lofoten satte farten opp til 16 knop for å unnsnippe angriperen, planen lyktes og skipet slapp uskadd fra hendelsen.

Utenfor Berlevåg fikk DS Lofoten rapport om at lastebåten DS Ottar Jarl var senket ved Omgang et par timer tidligere og at besetningen var brakt inn til Gamvik. DS Lofoten anløp Gamvik og tok med de skipbrudne for så å fortsette til Mehamn, hvor den ble liggende til 23. september.



DS Lofoten bygd i 1932

Samtidig som DS Lofoten ble angrepet på Øst-Finnmark, fikk DS Richard With ordre om å snu sørover i Honningsvåg etter senkningen av DS Ottar Jarl. Etter å ha losset, la DS Richard With om morgenen 13. september ut på vei vestover fra Honningsvåg.

Ved Rolfsøy ble skipet angrepet av den britiske ubåten HMS Tigris og ble truffet av en torpedo i akterkant av maskinrommet. Ifølge sjøforklaringen dagen etter gikk skipet ned på under ett minutt og hele 103 mennesker omkom.

På bakgrunn av disse handlingene ble det besluttet at hurtigrutens nordligste stoppested skulle være Tromsø. Dermed ble DS Lofoten den siste ordinære sørgående hurtigruten fra Kirkenes til etter krigen, kun erstatningshurtigruten seilte på Finnmarkskysten ut krigen.

Sprengningen av DS Margareta i 1956

Mye er skrevet og tatt vare på om DS Margaretas skjebne, både sanger som en kan finne i Liv S. Antonsens bok «Liv i ei Steinur», radioopptak av Kåre Pedersens fortelling til Båtsfjord Radio og en artikkel som dette bladet hadde på trykk før jul i fjor samt historien av Margido Olsen som finnes i boken «Det gamle Vardø herred og Vardø by».

Denne gangen skal vi gjengi et utdrag fra boken «Ammunisjonstjenesten i Hæren etter 1945» bind 1 som ble gitt ut i år 2000 av Hærens forsyningskommando, som omhandler sprengningen av DS Margareta i 1952. Kommentarer i parentes har vi lagt til.

«En har ingen oversikt over mengdene som ble tilintetgjort sommeren 1952, men en ser ut fra sluttrapporten fra H.ING.B (Hærens ingeniørbataljon) i desember 1952 til GIIV (Generalinspektøren for Ingeniørvåpenet) at hovedtyngden av ryddingen foregikk i Øst-Finnmark, og da særlig ved Makkaur og Hamningberg som da var slutført. Det går også frem av rapporten at det sto igjen 9 steder som ikke var kontrollert. Nye rapporter om funn kom stadig inn til bataljonen.

En tysk båt, D/S Margurita (skal være Margareta), som ble senket under krigen, lå på grunt vann på den andre siden av Båtsfjord. Det ble oppgitt at det lå store mengder ammunisjon i båten, men det vesentlige av ammunisjonslasten lå under vann, og en måtte ha hjelp av dykkere. Båten var kjøpt av Oscar Sundquist, Kirkenes, for opphugging og salg. (Oscar Sundquist fikk konsesjon fra Direktoratet for fiendtlig eiendom på å kjøpe krigsetterlevninger som D/S Margareta og kanonene i Hamningberg).



Telefon: 78 98 33 08/95 79 12 60

www.graveserviceas.no



Telefon: 992 71 201/992 71 200

www.jns.no

Major Flaten (Ole Petter Flaten) var, som fenrik, den første HVK-representanten (Hærens våpentekniske korps) i Minekommandoen i 1956. Han forteller at han sprengte Margurita fredag den 21. september 1956 klokken 1700 på fjære sjø.

Det ble lagt en hovedladning på ca 50 kg midt i båten med mange mindre ladninger rundt. På grunn av lav vannstand kunne en se ammunisjonen, da store deler av båten lå over vannlinjen. Det ble brukt elektrisk avfyring med kabler strekt inn til land, og i tillegg tjærelunteavfyring på hovedladningen som en sikkerhet om den elektriske tenningen skulle klikke.

Da en ikke hadde erfaring med større sprengninger under vann, og det ikke var så langt over til havna i Båtsfjord der fiskeflåten lå inne grunnet uvær, ble båtene beordret ut i fjorden der de lå som en armada og ventet. Hele operasjonen ble kunngjort over radio flere ganger den dagen.

Det var leid en båt for mannskapet, og derfra ble tjæreluntent tent. Det var utregnet i tid slik at de skulle komme seg i sikkerhet bak en holme i god tid før avfyring. Den elektriske kabelen var strekt inn på land og ca 100 m rett opp et platå der en på forhånd hadde funnet dekning.

Det smalt på minuttet og sjøen reiste seg rett til vær. Diverse signalammunisjon eksploderte i luften, og det var et øyeblikk som en befant seg midt på nyttårsaften.

Det ble ingen flodbølge. Båten lå helt utflatet på bunnen, og detonasjonen så ut til å være helt vellykket etter de forholdene en arbeidet under. En brukte dagen derpå til å samle sammen utkast og sprengte dette. En vet også at en senere minekommando med marinedykker rensket opp rundt vraket.»



Båtsfjord Rør AS

Telefon: 78 98 40 81 eller 930 12 275

E-post: gronberg@baatsfjordror.no

www.baatsfjordror.no



Margareta inne på Båtsfjord Havn, vi ser blant annet Norbyhuset (senere Økland) til venstre i bildet.

DS Margaretas propell ved Industrikaaien i Båtsfjord



Ble avduket av Ordfører Leif Arne Viken i anledningen 50 år siden frigjøringen i 1995. Frigjøringsmonumentet er skipspropellen med litt av akslingen stående på en mursokkel. Tekstplaten er murt inn i sokkelen. Innskrift: Til 50 årsminne om frigjøringen 8.mai 1945 Propellen fra det tyske forsyningsskipet Margareta som grunnstøtte på Båtsfjord havn den 22. oktober 1944.

Reist som hyllest til freden etter år med tysk okkupasjon og den totale ødeleggelse høsten 1944.

Utdrag fra Kristian Sabbasens dagbok

Torsdag 05. oktober 1944 (i byggearbeid på Nygårdbruket i Svolvær):

«Det er mange vanskeligheter med å få tak i margarin, gryn og potedes, men helt fritt har det nu ikke vært som har rikelig med sild.»

Lørdag 28. oktober 1944:

«Så er det blitt svært vanskelig om mad. Margarin, sukker og gryn har vi nu vært fri for i en måned. Det er lykke at vi har så rikelig med fet sil å spise. Enskjønt det har vært lite potedes da det er uår på den over landet og nesten all avling går til tyskerne. Det ser ut som det knappes til på alle bau, mer og mer.

Det går nu rykter om at Russen har gått over norske grensen og ned tatt Kirkenes. Tyskern driver sivilbefolkningen sydover og mange evakuerte er allerede kommet på gjennomreise her til byen og de har det å berette at alt efter dem brennes av tyskerne. Det er en forferdelig katastrofe om hele Finnmark skal bli ødelagt.»

Søndag 29. oktober 1944:

«Ryktene svirrer om Russenes invasjon på Finnmark. Dog berettes det i Lofotposten at Kirkenes skal være i Russenes hender. Dog sies det at der er brent liketil Berlevåg.

I går var det flyalarm og i dag fløi 12 fly over byen i svær høide, så vidt at det skimtes på den klare himmel hvelven.

Kanskje hender det noget ekstra i nærmeste fremtid.»

Mandag 30. oktober 1944:

«Og i dag fik jeg en stor oplevelse. Idet jeg kom fra arbeidet der bort på Leirosen hvor vi endnu ikke er ferdig fik jeg opringing i telefonen (telefon er nemlig her på bua). Jeg syntes å kjende stemmen og sandelig er det ikke min beste kamerat John. Han ber meg komme bort på Sjømannsheimen. Med nesten hurtitogs fart er jeg der borte og får trykke min venns hånd. Å sandelig er det ikke John Johnsen fra Båtsfjord oppe i Finnmark. Han har forbausende ting å berette og lytter spent med.

Da det så som mørkest ut for evakuering, stak han av i et skådde vær på sin 28 fots sjark, sammens med en anden ung gut fra Båtsfjord. Efter 70-80 timers gåing kom de frem til Hammarøy til sine slekt og venner, men nu er han her på gjennomreis til sine slektninger på Moskenes.

Efter sigende skal Båtsfjord va lidt en trist skjebne straks John forlot heimen sin. Alle brygger og kaier blev sprengt samt alle fartøier. Fiskerbåter senket eller ført bort. Kun husene blev spart da tyskerne ikke kunne evakuere folke da de rømte stedet. Straks efter kom russiske fly og bombet og der omkom 3 personer som jeg kjendte meget godt fra den tiden jeg var der. Dessuten blev Vardø og Vadsø brent og rømt og Kirkenes inntat av Russerne.

Jeg blir helt stum og tankene går til min heimbygd og foreldrene og undres hvad skjebne de har lidt.

Det er undelig og se min kjære venn og rart må det være for ham å være skilt fra sine og være uviss om deres skjebne.»

«Derefter går vi om bord i båten hans og den heter «Tor», som jeg kjender godt igjen. Om kvelden er jeg sammens med John og hans kamerat Hendry som jeg også kjender fra Finnmark.

Torsdag 02. november 1944:

«I dag skoftet jeg arbeide og har hatt en brevskrivedag for det var så mange ubesvarte brev som lå og ventet. Så har jeg gått om i byen og sett på den vanlige pulserende liv. Jeg legger merke til mang Russedamer i byen som bærer merke «Ost» på armen.

Det skal være kommet sirka 300 av dem til Svinøya. Disse damene er fra Ukraina og har vært på filetfabrikken oppe i Hammerfest som i disse dage har evakuert.»

«Undres på hvor lenge alt dette elende skal vare. Meget elendighet er det og se og råttenskapen er stor også i denne lille by.»



Telefon: 78 98 31 00

www.polarhotel.net



**BÅTSFJORD
INSTALLASJON AS**

Tlf: 472 46 780 / 950 76 888
www.båtsfjordinstallasjon.no

<u>KAFFE-MERKE</u> Dette bør De late som De ikke merker.	<u>BRENNEVINS-MERKE</u> Utdeling kun i Drammen!	<u>EGG-MERKE</u> Dette merke vil sikkert egge Dem.
<u>POTET-MERKE</u> Let, bare let — så finner du nok en potet. — Hvem vet?	<u>SMØR-MERKE</u> Dette merke kun for „smørere“.	<u>KJØTT-MERKE</u> Blir De lei fisken, så benytt dette merke.
<u>TOBAKK-MERKE</u> Gir adgang til å bese tobakkfabrikkene.	<u>STORKE-MERKE</u> Vis dette til frua — De vil snart ha en arving i stua!	<u>BRØD-MERKE</u> Til oppmuntring når brødboksen er tom.
<u>BENSIN-MERKE</u> Gir adgang til å bygge en bensinstasjon.	<u>OSTE-MERKE</u> Gammelost.	<u>BEKLEDN.-MERKE</u> Kun for kjøp av fikenblad.
<u>FRUKT-MERKE</u> (Gjelder også ved kjøp av Adams-eppler.)	<u>HONNING-MERKE</u> Dette merke gir en liten bismak.	<u>GUMMI-MERKE</u> Gamle tåtesmukker må innbyttes.
<u>PÅLEGG-MERKE</u> (Gjelder også lønnpålegg.)	<u>VARER UNDER DISK-MERKET</u> Det nytter ei å nyse — Alt må fram i lyset.	<u>BØRS-MERKET</u> Gir adgang til besøk på Svartebørsen.
<u>SYKKEL-MERKE</u> Gammel trillebår må innbyttes.	<u>FLØTE-MERKE</u> Når dette klippes settes kryss i taket.	<u>CHOCOLADE-MERKE</u> Man kan også få velge klippfisk.

Forsiden av postkortet Fornøydelseskort 1942

Oppbyggingen etter krigen

Under kommer ett utdrag fra en rapport etter en reise 28. mars til 05. april 1945 til Vardø, Båtsfjord og Kongsfjord gjort av Ingeniør Diederich Hegermann Lund og sekretær Grundnes.

Ingeniør Lund var nylig fylt 57 år og hadde diplomeksamen fra teknisk høyskole i Zürich i Sveits, han hadde vært konsulent ved legasjon i Stockholm og forsyningsdepartementet i London. I 1945 ble han direktør for Finnmarkskontoret i Harstad.

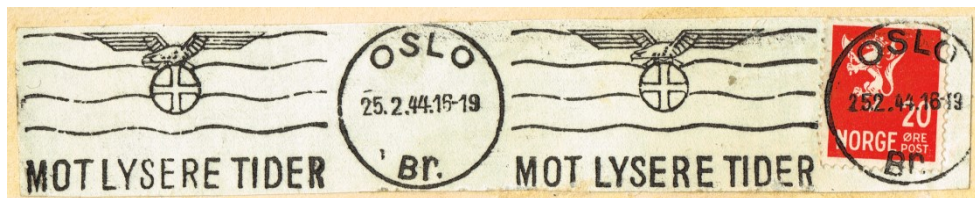
Finnmarkskontoret var et statlig organ under Forsynings- og gjenreisningsdepartementet som ble opprettet i 1945 med formål å administrere gjenreisningsarbeidet etter krigsherjingene i Nord-Troms og Finnmark. Kontoret hadde på det meste bortimot 200 ansatt ved hovedkontoret i Harstad og 600 ved distrikts- og byggekontorene rundt omkring.

Båtsfjord

«Om formiddagen 30/3 – hadde Lund og Grundnes en befaring i Båtsfjord sammen med medlemmer av Arbeidsnemda Magnus Martinsen.

Hans Nergårds kai var praktisk talt ferdig, Martinussens kai var også på det nærmeste ferdig, det gjenstod noe reparasjoner av dampkokeriet. Båtsfjord har ganske rummelig med lagerhus. Der finnes 1 sag hvor bare sagblad mangler, (1 blad er tildelt dem av fylkesnemda). Den drives for tiden av en dampmaskin. Viser ikke denne seg tilstrekkelig vil en oljemotor bli skiftet inn. Ingeniør Espejord møtte her opp og fulgte med til Kongsfjord.

Båtsfjords utmerkede havn byr på store muligheter, derimot synes adgangen til jordbruk og plassen til bebyggelse dessverre å være begrenset. Stedet bør komme under behandling av reguleringsarkitekten.»



Propagandastempel på brev fra 1944

Utdrag fra «Bak piggråd i øst» av Ane Dalen Ringheim

«Kidnappinger på land

I flere tilfeller gikk sovjetiske styrker i land langs norskekysten og tok med seg folk de trodde ville kunne gi verdifull informasjon. Viktor Leonov, som tjenestegjorde i den sovjetiske Nordflåten og to ganger ble dekorert "helt av Sovjetunionen" forteller i sine memoarer at han i desember 1943 ble sendt til Norge med oppdrag om å ta fanger.



Viktor Nikolayevitch Leonov

Han forteller blant annet at han gikk i land på lille Ekkerøy fyr og tok til fange fyrvokteren der. Leonov skriver at fyrvokteren skulle hjelpe til med å ta andre fanger. Fyrvokteren på Lille Ekkerøy var Aksel Bogdanof, som ble tatt med over til Sovjetunionen.

Bogdanof gikk i sovjetisk tjeneste, og ble etter endt opplæring sendt til Kvaløya i Vest-Finnmark. Han ble tatt til fange av tyskerne men overlevde krigen.

En måned senere, den 20. januar 1944, ble den 79 år gamle Ursin Olaussen tatt til fange hjemme i Båtsfjord. Det er uklart hvordan dette skjedde, men Olaussen skal ha fortalt en senere medfange at russerne hadde brutt seg inn i huset hans, og tatt ham med til en ventende båt.

Vi vet også lite om hva som skjedde med Olaussen etter at han kom til Sovjetunionen men det er i allefall klart at han i mai samme år ankommer fangeleir 158 Tsjerepovets.

Da Olaussen ikke kom hjem da krigen var over, trodde de pårørende at han kunne befinne seg på et hvilehjem. De anmodet derfor norske myndigheter om å etterlyse ham på alle alders- og hvilehjem i Murmansk. Dette skal norske myndigheter ha gjort, uten at det brakte resultater.

I 1949 fikk den norske ambassaden i Moskva beskjed fra det sovjetiske innenriksministeriet om at Olaussen i november 1944 døde av alderdomsmyokarditt.

I RGVA finnes en mappe med Olaussens personlige data. Grunnen til at han ble tatt til fange og til at han ble sendt i fangenskap er ikke oppgitt, og det går frem av skjemaet i Olaussens fangemappe at det ikke var så enkelt å avhøre ham. Under punktet der fangen skal beskrive sitt levnetsløp står det bare at fangen er så gammel at han ikke husker dette så godt. Når det gjelder dødsårsak er alderdom oppgitt i sykejournalen.

Natt til 13. februar 1944 gikk russere i land i Båtsfjord. De brøt seg inn i flere hus og kidnappet Magnar Antonsen, Egil Olsen og Arnulf Rasmussen. De tre norske ungguttene ble ført om bord i en hurtiggående torpedobåt og brakt til Murmansk. I Murmansk ble de avhørt inngående om de tyske stillingene i Finnmark, og ble satt til å tegne kart over Båtsfjord. Mens de var internert i Murmansk fikk de tilbud om å gå i sovjetisk tjeneste, noe de etter hvert gikk med på. De startet opplæringen, men rakk imidlertid ikke å utføre noen oppdrag før Finnmark ble frigjort høsten 1944. I løpet av høsten 1944 og de første månedene av 1945 returnerte alle tre til Norge.»

Har du gamle bilder i skuffer og skap?

Vi er begynt arbeidet med Båtsfjordkalenderen 2017 og er på stadig jakt etter bilder fra Båtsfjord kommune.

Ta kontakt om du har noe på lur.

Kalenderansvarlig Ståle A. Olsen
E-post: hamningberg@hotmail.com
Telefon: 977 64 493

Tyske kystbatterier i Båtsfjord

Sammenfattet av Ståle A. Olsen med skisser fra boken «Finnmark under hakekorset» av Oberst Thorbein Gamst.

Om vi begynner et godt stykke oppe i styrkestrukturen finner man XIX Gebirgs Armeekorps (Gebirgskorps Norwegen før november 1942), som kontrollerte arktiske Norge og finske kystområder (Petsamo) fra november 1942 fram til den sovjetiske invasjonen. Fra 15. mai 1944 til 25. november 1944 var denne ledet av General der Gebirgstruppen Ferdinand Jodl, broren til den beryktede Generaloberst Alfred Jodl.

Under denne lå 210. Infanterie-Division med sjøkommandant Kirkenes og artillerikommandør Kirkenes som var operativ fra 1. September 1942.

Derunder finner vi Heeres-Küsten-Artillerie-Regiments (HKAR) 837 som på våren 1942 flyttet staben fra Skoganvarre til Kirkenes og inneholdt 5 artillerigruppeunderavsnitt i Norge.

Deriblant Artilleriegruppe Unteravschnitt Eismeer (Ishav), Heeres-Küsten-Artillerie-Abteilung (HKAA) 448, som hadde hovedkvarter i Båtsfjord.

Denne hadde operasjonsområde mellom underavsnittene Tanafjord og Vardø-Kiberg. De hadde tre Heeres Küsten Batterie (HKB) i sin teig, disse var HKB 2/448 Makkaur, HKB 3/448 Hamningberg og HKB 4/448 Kongsfjord.

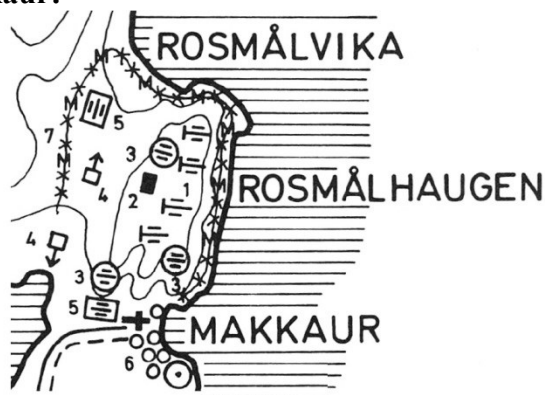


En stor takk til:

Båtsfjord kommune

For støtte og hjelp til å drive med
lokalhistorieformidling til glede
for mennesker fjern og nær

HKB 2/448 Makkaur:



1. 4 stk 14,5 cm kanoner
 2. Kommandobunker
 3. Luftvern
 4. Bunker/mg-reder
 5. Nærforsvarsskyts (5 cm)
 6. Kapell. Sivil bebyggelse
 7. Nærforsvarsstillinger og sperringer.
- Tilsammen 24 miner

HKB 3/448 Hamningberg



- | | |
|--|--|
| 1. Kystbatteri (4 stk 14,5 cm kanoner) | 7. Nærforsvarsskyts (7,5 cm panserv.kanon) |
| 2. Kommandobunker | 8. Brakkeleir |
| 3. Luftvernsskyts (2 stk 20 mm) | 9. Sivil bebyggelse |
| 4. Mg/mitr-bunker | 10. Sperringer. Tilsammen 75 miner |
| 5. Amm.bunker | 11. 2 stk 14,5 cm kanoner (havneforsvar) |
| 6. Nærforsvarsskyts (5 cm feltkanon) | |

Margot Solveig Forbergskog forteller om tiden 1944 - 1945

Margot, født Larsen, hadde brødrene Roald og Trygve Larsen, samt søster Wally. Faren var Nils Larsen. De blei evakuert i første omgang fra Berlevåg til Tromsø, med en båt som førte poteter og grønnsaker til Finnmark. Der var det kontroll, avlusning og bespisning. Hun kunne ikke rømme til fjells da hun hadde Kate som da var bare 3 år gammel.

Senere bar det sørover, der det ble stopp i Rørvik, der ble de bedt på land, der de fikk bade og vasket seg, samt at de fikk smørbrød og sjokolade.

Glemmer aldri dette, veldig omtenksomt fra lokalbefolkninga!!

Så bar det videre til Trondheim og til Melhus, hvor vi blei sortert og fordelt. Deretter bar det til Steinkjer hvor bror til faren ordnet opphold på gården "Ertzås" - Nedre Hein, i Levanger.

Gården hadde 12 melkekyr, sauer og høns. Vi måtte hjelpe til med arbeidet på gården, men vi fikk god mat!! Hele bygda tok godt vare på alle, samlet inn både klær, sko og annet utstyr.

Til jul blei de bedt rundt på gårdene på julemat. Søster Wally var også kommet oppover fra Hvitsten, like før jul. Snille folk!!

Rinnan med sine folk var stadig på farta og beslagla mat fra gården og gårdene rundt i området. Mannen på gården blei satt på "Fallstad Gård", kom hjem til 17.mai. 1945.

Frigjøringsdagen kom den skjulte radioen frem og blei satt i vinduet for full musikk. Da hadde Margot sagt til faren at nå kunne de dra hjem, men han måtte fortelle at det var ikke noe hjem å komme til.

På en tilstelning etter frigjøringa, traff de familien Gudrun og Einar Oshaug. En lærer spilte piano der nasjonalsangen blei spilt. Da ordene, "La folke som brødre sammen bli" kom, blei folk svært rørte, da gikk Margot ut i gangen, der hun traff Gudrun Oshaug, de tok omkring hverandre i glede!! Senere bar det til Berlevåg for deretter å flytte til Båtsfjord. Her møtte de familien Oshaug igjen i året 1949, som da flyttet til Båtsfjord.

Roger Bjerks brev til sin søster

Under er utdrag fra et rørende brev som Roger Bjerk skrev til sin søster Arnhild den 05. juli 2009 i Austertana.

«Ja, nå sitter jeg her på ”gammelhjemmet” vårt i Auster Tana. Har over lang tid hatt tid til å:

- tenke over den situasjonen jeg rent helsemessig er kommet i
- tenke bakover så langt jeg kan huske
- gruble over hva som eventuelt kan bli skjebnen min
- tenke på min lille nærmeste familie
- tenke på deg Arnhild og det samme med Sigmund
- friske opp minnene om mamma og pappa
- osv.

Slik kan det bli mye å skrive om. Da kommer også tankene fram om jeg virkelig vil rekke å få noe særlig ned på ”papiret”?

Å tenke på deg Arnhild og det samme med Sigmund.

Det er mye som kan skrives om oss som søsken. Det første jeg husker deg Arnhild fra er:

Jeg mener det var den 22. oktober 1944 at forsyningsskipet ”Margaretha” ble torpedert og satt på grunn like utenfor ”Skjæret” (der sevicekaaien er i dag).



DS Margareta i fredelige omgivelser

Store deler av den mannlige befolkning nyttet høvet til å entre skipet for å finne proviant som de kunne nyttiggjøre seg etter en lang periode med manglende tilgang på matvarer i Båtsfjord.

Pappa, onkel Ragnvald, Onkel Magnus og onkel Rolf fra vår slekt var også delaktig i denne ”mathamstringen”. Dessverre ble det mange som måtte bøte med livet eller se seg skadet etter bombing av skipet som de allierte foretok seg antakelig den 22. okt. – 44. Det var selvsagt en kritisk situasjon. Alle som hadde pårørende om bord den dagen, fikk se skadegjørelse som sikkert måtte ramme noen av de nærmeste. Pappa og onkel Ragnvald var av de heldige som rakk å komme seg i land uten skade og som til og med fikk med seg noe av byttet fra skipet. Og heldigvis uten fysiske skader!

Det er øyeblikk fra denne hendelsen som får meg til å minnes deg Arnhild. Under bombingen sto mamma med deg og meg bak skjørtet hennes ute på trappa og speidet etter pappa. Selvsagt i umåtelig spenning. Vi hadde likegodt kunnet blitt ofre for denne situasjonen. Det viste seg siden at en hel mitraljøselađning var gått inn i veggen til Meyer Olsens hus. Vår nærmeste nabo. Altså ikke mer enn ca. 10 – 15 meter fra der vi sto.

Det neste jeg husker fra sannsynligvis den samme dagen, var at pappa og onkel Ragnvald (gudskjelov) kom hjem med byttet sitt og attpåtil uskadet. Det eneste jeg husker at de hadde med seg, var en liten trekasse med rosiner! Og den trekassen er prentet inn i hukommelsen min. Også at du Arnhild lå på kne sammen med meg rundt denne lille kassen med sinkede hjørner, oljepapir innvendig og ca halvfull med lyse rosiner.

Båtsfjordkalenderen 2016 som julegave?

Kalenderen kan kjøpes hos Båtsfjord Service i Hindberggata og på Båtsfjord Bibliotek.

Båtsfjordkalenderen 2016 koster **kun** 100 kroner.

Inntektene går til trykkerikostnadene og drift av Båtsfjord Historie og Museumslag

Til og med golvet husker jeg var malt rødbrunt og med golvbord som antakelig var ca. 12 cm brede.

Du lå også der på kne med ditt (var det) grønne skjørt, brune strikkede strømper og med en ullkofte på. Det var første gangen vi såg rosiner, første gangen vi smakte slik luksuskost. Rosiner som att på til hadde ligget i sjøen og tatt noe av saltsmaken fra dypet. Men gode var de!!

Fremdeles i dag søker jeg etter slike rosiner. Hver gang jeg er ute og reiser søker jeg etter rosiner med den smaken som vi fikk den dagen i oktober 1944! Hittil uten resultat!

Hva mer husker jeg om deg? Jo jeg husker at du og var til stede de gangene tyskerne kom innom hos oss for å vente på tur til badstua hos Meyer Olsen.

Ja noen ventet nok på tur, andre skulle låne en parafinlampe eller en karbidlampe og noen ganger var de der for selskapets skyld.

Da var det gjerne store og høylytte diskusjoner om politikk og Hitlers gjøren og laden. Diskusjoner som for meg i alle fall, virket skremmende; høylydt diskusjon, slag i bordet, osv.

De som jeg kan huske deltok i denne ”krangelen” var som oftest Charles, onkel Rolf, Gunnar Rønning, onkel Magnus, kanskje også Egil var der? Kåre og Arne Gerhardsen?



Barndomsbilde av Roger og Arnhild

Ingen av de tyske soldatene fikk ta med seg inn våpen. Derfor lå det hver gang en haug med våpen og bandolær ute i gangen. Og diskusjonene endte, takk og pris, hver gang i fordragelighet.

Så langt jeg kan huske deltok ikke pappa i slike diskusjoner. Men skremmende var det!

Det neste jeg husker om deg, var at du spiste opp søtsakene som vi fikk av tyskerne, uten å spare på disse. Jeg gjemte mine godterier oppe i kjøkkenskapet og var sparsommelig. Det var ikke fritt for tiggeri fra din side de gangene du så at jeg fortsatt hadde søtsaker.

Godteriene kalte vi for bom bom. Vi fikk godter av tyskerne når de drog forbi huset i sluttet orden. Da var vi snar å springe ned til gjerdet og rope ”bom bom”. Og enkelte ganger ble det noe på oss.

Men her er jeg i villrede om når tid dette foregikk. Det må ha vært sommeren 1944.

Etter krigen var det dårlig tilgang på både det ene og andre. Blant annet tobakk. Her viste du både kremmerånd og oppfinnsomhet. Du samlet på tobakksneiper og tørket hesteskit som du blandet sammen slik at det så ut som tobakk.

Dette solgte du til onkel Ragnvald og onkel Magnus om jeg ikke husker feil?

Sigmund må ha blitt unnfanget straks våre foreldre forsto at krigen snart var slutt. Og den 26. desember 1945 ble han født. Jeg forsto ikke helt hva som foregikk i innerste stua.

Der var jordmora og mamma og kanskje tante Hjørdis? Vi andre fikk ikke komme inn dit. Det gjaldt også pappaen vår.

Det ble stadig vekk båret inn fat med varmt vann og kluter og handduker. Så nysgjerrigheten var stor i alle fall hos meg. Jeg mener at du og var til stede og ventet i spenning. Langt om lenge kom jordmora ut med Sigmund i en liten bylt. Så rart det var!

Dette får være nok for denne gangen

Hilsen Roger»

Sykehistiden i Hamna med Dr. Sørsdal

Sammenfattet av: Ståle A. Olsen

Dr. Sverre Sørsdal var født 5. august 1900 i Hamar og var en fargerik mann med meritter som blant annet aktiv bokser med OL medaljer fra 20-tallet. Han avla medisinsk embetseksamen i Oslo i 1927 og virket blant annet i to sesonger som lege i Sørishavet under hvalfangst. I 1934 ankom han Vardø Fylkessykehus som vikarierende overlege, en stilling som han skulle ha i 2 år. Mens han var i Vardø giftet hans seg med røde kors sykepleiersken Else Josefine Aschim og sammen fikk de barna Randi i 1937 og Eirik i 1940. Etter et fravær på 4 år kom han tilbake igjen til Vardø som overlege i 1940, denne gang ble familien i 12 år. Når han var 70 år og pensjonist kom han også en periode på 9 måneder tilbake til Vardø for å være konstituert overlege. Dr. Sørsdal skulle bli nesten 96 år.



Dr. Sørsdal på slutten av 30-tallet.

Etter at Fylkessykehuset i Vardø ble bombet natt til 01. mars 1942 og hele 18 mennesker omkom, ble et provisorisk sykehus etablert ved Statens Lærebruk internatbygning med 40 senger. Da det 25. juni samme år ble bombet like ved lærebruket fant man det nødvendig og flytte sykehuset vekk fra øya.

Stedet som ble valgt, var Hamna i Syltefjord som hadde skoleinternat med plass til 36 senger. Dit flyttet man sykehuset på høsten 1942. Til å begynne med var det ikke elektrisitet der og Dr. Sørsdal måtte operere i lys fra lommelykter, litt senere ble det installert en vindmølle. Det ble også bygd en funksjonærbolig av restene fra ødelagte hus i Vardø like ved, der hadde man plass til ytterligere 8 pasienter.

Dr. Sørsdal var en ivrig brevskriver og i alt er 256 brev funnet etter ham, av disse er 37 brev fra krigsårene. Under får vi noen utdrag fra hans brev om tiden i Hamna der vi får lese litt om hvordan hverdagen faktisk var.

Brev av 16/9–1944:

«I går, 15/9 var det, til en avveksling, pent vær. Else, barna, søster Asta og jeg dro over til Østerelv for å plukke blåbær.

Da vi hadde plukket en 1/2 times tid hørte vi kraftig flydur av mange fly. Så hørte vi skyting og bombing i vest-nordvest. Vi opga plukkingen og bega oss på hjemveien nedover mot sjøen. Da så vi plutselig en masse fly over Hamna, og maskinskytsel knitret, salve efter salve. Så satte flyene rett mot Østerelv hvor de skjøt vilt idet de for opover dalen. Det var minst 12 fly. (Andre sier at det var 40!)

Vi lå flate på bakken med ungene under oss, inntil flyene var dratt forbi. Ett av dem fløy meget lavt like over hodene på oss. Det var merket med rød stjerne. Vi var redd for hvad som kunde ha hendt på sykehuset, og rodde av alle krefter hjemover igjen. På sykehuset var det netop kommet en såret, Frank Bodin.

Flyene hadde skutt gjennom Produksjonslagets huser, hvor altså Bodin ble såret. De hadde også gjennomhullet huset på Jonjok. Ennvidere ble «Skolpen» satt i brand i Nordfjord, og huser gjennomskutt. Videre ble en robåt på vei til Ytre-Syltefjord beskutt slik at den sank, og de 2 ombordværende måtte svømme iland. Noe militært mål fantes ingen steder her i fjorden, og ikke en eneste soldat.»

Gode historier som denne mottas med takk

Sitter du på en historie fra Båtsfjord som burde vært tatt vare på og delt med andre historieinteresserte?

Ta kontakt med noen i foreningens styre.

Brev fra 10.05.1945:

Situasjonen begynte å bli særlig spent her oppe i september (1944. red. anm.). Vi hadde da et større flyangrep i selve Hamna, av russiske fly. De gjennomhullet huser og båter og hytter. En nordmann, en student, ble drept like i nærheten av sykehuset. Tyskere eller båter eller befestninger fantes ikke i miles omkreds. Sykehuset ble denne gangen ikke truffet.

I de følgende uker ble flytrafikken stadig livligere, og ute lange kysten gikk den ene tyske konvoien efter den anden sydover. Bombing og skyting fra båter og fly var det døgnet rundt. Stemningen var nervøs overalt. De russiske fly skjøt på alt enten det var norsk eller tysk.

Det er blitt krigsførselen nu for tiden, og det var jo den eneste måten tyskerne kunde fordrives på?...

21/10 – 44 kom der inn i Hamna en stor tysk konvoi. Den var tvunget inn av en russisk flåte. Jeg rodde ut til de 2 første skibene og ba dem flytte over på andre siden av fjorden, vekk fra sykehuset, idet jeg sa til dem at de sikkert vilde bli bombet. De var meget velvillige, og flyttet sig over til andre siden. Men så kom der sigende inn den ene svære båten efter den andre, og de tok intet hensyn til min henstilling, og kunde det kanskje heller ikke, for snart var hele fjorden stappende full, og de lå like op under sykehuset. Den norske slepebåten «Jason» var et par timer før blitt senket like før konvoien stakk inn i Syltefjorden. Været var strålende og klart, masser av russiske fly hadde det vært over oss hver dag, så vi skjønnte hvor dette bar hen.



Kaien nedenfor Skoleinternatet etter krigen

Det var da ikke andet å gjøre enn å evakuere patientene også fra dette sykehuset. Og så gikk vi da igang med i all hast å få plasert de forskjellige.

Det var ikke lett. Men vi sendte dem rundt til de forskjellige hus og småbruk inne i fjorbunnen der dalen begynner. I forveien hadde næsten alle folk ute i Hamna dradd innover, i panikk dradd i fra hus og dyr. Søstrene var fordelt rundt i de forskjellige hus og hytter der vi hadde patienter. Else og Randi og Eirik hadde flyttet inn til et litet småbruk hvor de bodde i stua sammen med 3 patienter og en søster. De hadde det trangt, og lå på gulvet, men de var unda konvoien og sykehuset, og følte sig forholdsvis trygge.

Transporten av patientene innover var ikke lett, det gikk med robåter og en liten motorbåt. Folkene inne i fjorden var flinke til å hjelpe oss. Dagen gikk uten noe angrep, og vi håbet at konvoien skulde komme sig av gårde. Men den ble liggende, Fiendtlige båter lå utenfor og passet på.

Søndag 22/10 oprant like klar og strålende. De eneste som var igjen på sykehuset var jeg, 2 søstre og kjøkkenbestyrerinnen og en dreng. Tidlig om morgenen kom en hel flåte med bombefly og bombet konvoien. Det var en voldsom bombing, og de tyske båtene svarte med en heftig ild. To båter ble truffet like foran sykehuset, og en svær brand opstod på den ene. Den andre sank. En motortorpedobåt eller «Schnellbåt» som vi kaller det, dro omkring og samlet opp folk i vannet og satte så kursen for sykehuset, og bragte oss
25 sårede.



Tysk konvoi fotografert fra vindu i Hamna, konvoien ble kort tid etter angrepet.

Vi hadde båret ut av huset en hel del utstyr og gjemt det i huler rundt omkring, vi måtte jo være forberedt på at huset vilde stryke med. Men vi hadde da det mest nødvendige, og gikk igang med behandlingen av tyskerne. Vi arbeidet febrilsk, for flyene hørtes i nærheten så nytt angrep kunde ventes når som helst. Vi hadde tyskerne nede i kjellere og tok dem op på operasjonsstuen efterhvert. Heldigvis forlangte de å komme ombord igjen efter behandlingen, et par var så dårlige at de nok sikkert kom til å stryke med ombord, men avsted skulde de.

Vi fikk dem tilslutt alle vel ombord. Ved middagstider kom et nytt bombeangrep, med denne gang uten at noen båter ble truffet, og vi fikk ikke flere sårede.

Om kvelden seg hele konvoien ut av fjorden, branden var slukket på den ene båten, og en anden med svær slagside ble slept av to andre. Denne siste båten kom forresten ikke lenger enn til nabofjorden Båtsfjord hvor den ble lagt igjen som vrak (DS Margaretha). Under det siste angrepet var det ingen på sykehuset. Vi få som var igjen lå oppe i bergkløfter i nærheten og så på skuespillet. På sykehuset, og særlig i nybygget gikk det en masse ruter, men forøvrig var der ingen skader...

Så en dag kom tyskerne og skjøt i senk alle fiskeskøitene i fjorden. Det var ikke hyggelige utsikter. Det var disse båtene som skulde skaffe maten til vinteren, så det var en trist dag. Det er jo også disse båtene som frakter pasienter og forsyninger. Vi var efter det fullstendig isolert. Det var bare robåter igjen. Vi skjønte det lakket mot slutten med tyskerne i Finnmark, men vi syntes det gikk merkelig smått.

Rett som det var vi trodde at nå var det ikke flere tyske båter igjen, «nå var de fören alle sammen», dukket det op en schnell-båt eller landgangspram eller en destroyer. Telefonforbindelsen med Vardø var for lengst brutt, men ikke med Havningberg som lå ved utløpet av Syltefjorden...



Tysk Schnellboot

Den 27.10 ble der bombet i nabofjorden Båtsfjord. En masse fly passerte oss om morgenen og fortsatte mot Båtsfjord hvor vi hørte de bombet voldsomt, og vi fryktet det verste. Bebyggelsen er meget tett der, tyskerne hadde kanonstillinger der, og der bodde 1500 norske.

Men de hadde heldigvis flyktet op i dalen for største delen. Selve været ble imidlertid ikke bombet, men den tidligere nevnte båten som var blitt skadet i Hamna og som var efterlatt av tyskerne. Denne båten er siden blitt kalt «eventyrbåten». Den inneholdt nemlig masse mat og gode saker. Det var en stor dampbåt, og den var fullastet med alle slags matvarer: Mel, sukker, meierismør, flesk, chokolade, tobakk, brennevin, likører, og meget mer. Den lå delvis under vann, så adskillig var ødelagt, men der var også en masse som var like godt. Da tyskerne hadde flyktet fra Båtsfjord også, strømmet naturligvis folk ombord i denne båten for å raske til sig. Mange fikk også meget med sig. Det var flere som fikk med sig 10 melsekker, 5 sukkersekker, store mengder smør og chokolade til eget bruk. Der var ingen myndigheter som tok sig av det. Men så kom russerne og bombet. 5 norske ble drept, og mange såret. Vi fikk om natten inn på sykehuset flere hårdt sårede. En liten skøyte var blitt gjemt unna for tyskerne, og den snek sig om natten inn til Hamna med de sårede (skøyten var Arnulf Bjørnenaks. red. anm.). Jeg behandlet dem om natten på sykehuset og sendte dem så inn til en liten nyopført stue inne i fjorden hvor vi hadde laget istand en liten sykestue. Alt var ennå for usikkert til at jeg vilde ha pasienter på sykehuset...

Jeg gikk hver morgen innover på visitt til de forskjellige. Været var stort sett meget pent, så det ble ofte en fin tur. Jeg har med mig en medisintaske, krigsbytte fra 1940 i Bodø, efterlatt av engelskmennene.

Medlemskap i julegave?

Det er også mulig å gi medlemskap i foreningen som julegave, merk innbetalingen av 300,- i kontingent med navnet på den du ønsker å gi denne gaven til og betal til:

Kontonummer 4930.12.92901

Veien går fra hus til hus og fra gård til gård rundt hele fjordbunnen til der dalen begynner. Jeg er hver dag innom Bodin, bestyrer for kooperativen i

Vardø (tidligere kjent kommunist og redaktør av kommunistbladet i Vardø). Han er med sin familie evakuert til Hamna, hans sønn ble drept der ved angrep av russiske fly, og siden har han bygget en gamme oppe i dalen til sin familie. Deres hus i Vardø ble totalt ødelagt ved bombingene i august, så evakuerte de til Hamna, og så evakuerte familien ennu lengere bort fra civilisasjonen, op i dalen for om mulig å få være i fred. Men Bodin er altså igjen i Hamna og passer på kooperativens saker, og hos ham er det blitt som et slags forsamlings- og tilfluktssted. Der spørres der nytt, han har telefonforbindelse med en mann ute i Havningberg som har radio. Man snakker om begivenhetene og om fremtidsutsiktene. Langt fremover våger man ikke tenke. Det blir gjerne bare for en dags tid eller to. Og temaet er konvoier og fly og schnellbåter og prammer...



Skoleinternatet i Hamna

Den 4. november fikk vi høre at russerne den dagen hadde kommet til Vardø. Vi hadde telefonforbindelse til Bussesund rett overfor Vardø. Over sundet til Vardø var den jo brutt, men hele linjen ellers var altså noenlunde i orden, merkelig nok. Tyskerne hadde vel ikke fått tid til å ødelegge den.

Men det var altså kommet en skøyte til Vardø, med 30 russere og noen nordmenn. Man følte seg usikre bortover kysten, for det var klart at russerne ikke var orientert over forholdene bortover, og at tyskerne var reist sin vei. Nu da vi hørte at russerne var kommet til Vardø følte vi oss beroliget, (Hvem skulle for 5 år siden ha trodd at vi skulle nære den slags følelser overfor russerne?).

Vi begynte nu å flytte patientene tilbake til sykehuset. Det smakte å komme i orden igjen på sykehuset, både for patientene og oss. Vi hadde spikret for de istykkerslåtte vinduene. Vi hadde for lenge siden anskaffet en hel del finerplater for å ha til å sette for vinduene hvis der skulde bli bombing, og de kom nu godt med.

Desuten hadde vi endel dobbeltvinduer stående, så vi fikk det da nokså tett.

Else og barna gledet sig nok særlig over å komme tilbake til luksuseiligheten, istedenfor å bo sammenstuet sammen med en hel del mennesker inne i fjorden.

Vi fikk oss en radio på sykehuset, og det var jo litt av en begivenhet å høre radio for første gang på 3 år. Vi hørte London hver kveld, og det var adskillig morsommere å høre enn den gangen vi selv hadde radio, i 1941, for den gangen var det jo bare triste nyheter...

24. november 1944 fikk vi på sykehuset i Hamna besøk av de første nordmenn fra England. Det var overlægen ved lægevakten i Oslo, oberstløytnant Johnson, og korrespondent, løytnant Backer. De var kledd i engelske uniformer, uniformer som vi nu i det siste halve år er blitt så fortrolige med, men som dere vel har begynt å se først i disse dagene. De kom tøffende inn til kaia en mørk kveld. Jeg var blitt varslet om at de kanskje skulde komme, så jeg møtte op på kaia, med lommelykt for å lose dem inn, for det var jo stummende mørkt...

De reiste neste formiddag til Båtsfjord hvorfra de skulde reise lenger vestover for å få undersøkt forholdene og få bragt alle hjemløse østover. De neste 2 måneder, i desember og januar, gjorde Johnson mange turer mellom Kirkenes, hvor hovedkvarteret lå, og fiskeværerne vestover. Han opsoekte alle stedene hvor det ennå var folk igjen og hvor de bodde under ytterst primitive forhold og praktisk talt uten forbindelse med utenverdenen. Han fikk organisert hjelpen til dem, fikk satt skøyter til å gå og hente dem og bringe dem østover til Båtsfjord og Vardø og andre steder hvor det på trods av alt lot sig gjøre å stue sammen ennå flere mennesker...

Da vi skulle flytte tilbake til byen var det vanskelig å få skikkete båter til transporten. Vi hadde for det første alle patientene, og for det andet hadde vi en masse utstyr, og tungt og vanskelig transportabelt utstyr. Det var efterhvert dukket op flere og flere båter, dels sånn som var hevet efter tyskernes senkninger, dels var det kommet båter vestfra som hadde stukket

unda for tyskerne, men de var som regel for små til vårt bruk. Så dukket det plutselig, i slutten av januar 1945, op en stor kutter som hadde rømt fra Lofoten og dradd til det frie Norge. Jeg fikk kapret den. Den kom som sendt fra himmelen. Det var en stor flott båt, og vi gikk i gang med å laste inn. Jeg reiste med endel av utstyret, halvparten av søstrene og betjeningen og halvparten av patientene, mens den andre halvparten ble igjen til neste tur. Else og barna ble også igjen. I Vardø var husene ikke i stand, så vi kunde ikke ta alt med oss med en gang, selv om vi hadde hatt båter nok.

Det var mange tunge og kostbare ting blant sykehusets saker, men transporten gikk godt. På kaia i Vardø var hester møtt op, og alt gikk glatt og fint. Vi hadde vært forholdsvis heldige med været. Det ble de følgende dage et intenst arbeide med å innrede det nye sykehus. Det var nok litt kaldt og utrivelig de første dagene. Centralvarmen og vannledningen og lyset var ikke helt i orden, men vi hadde en stor arbeidsstokk i sving, så forholdene bedret sig raskt.

Og en uke senere, den 6. februar, dro jeg tilbake til Hamna med «Vågafjell», så het båten, for å hente resten av sykehuset. Alt var avtalt på forhånd, forat alt skulde være klart der borte. Men telefonforbindelsen var kommet i uorden, en mine i Bussesund hadde sprunget og revet over kabelen. Da vi kom til Hamna stod alt stablet op på kaia, og en stor arbeidsstokk stod parat til å laste.



Bilde av Dr. Sørsdals datter med påskriften «Randi ser fly»

Vi måtte benytte tiden mens det var flo sjø, da båten ikke fløt til ved fjæra sjø, så ombordlastingen måtte gå med lynets hurtighet. Været var fint, så det gjaldt å bli ferdige på den floa, for ellers måtte vi vente en hel dag eller kanskje et helt døgn, og da kunde det ryke op til uvær. Eirik hadde hatt lungebetendelse mens jeg hadde vært borte. Else hadde ikke kommet i forbindelse med mig på grund av linjebruddet, men hun hadde satt i gang med behandling med sulfathiazol, og lungebetendelsen var prompte blitt slått ned. Så da jeg kom var Eirik næsten bra, men bare litt blek om nebbet. Ja Else hadde hatt nok å stå i. Først var det Eirik med lungebetendelsen, og så måtte hun dag og natt drive med pakkingen av alle sakene våre. Men alt gikk som smurt, og da sjøen var falt, slik at båten holdt på å bli stående på grund, var alt og alle ombord, og vi gikk for full fart ut av fjorden.

Else og jeg hadde mange gange på våre turer rundt omkring i Hamna sagt at vi skulde ikke gråte den dag vi forlot Syltefjord for godt. Vi gråt heller ikke, men litt vemodig var det allikevel å reise fra dette isolerte stedet som hadde vært vårt hjem i over 2 lange år. Nu presenterte det sig i sin vakreste prakt, alle fjellene lå der kritthvite av sne, og toppene skinte røde av årets første solstråler. Turen til Vardø gikk fint. Været var riktig pent, litt rulling ble det jo, så Eirik og Randi og flere andre måtte ofre litt til Neptun, og enkelte kikket nok efter miner og tyske båter. En norsk korvett som var kommet fra England hadde like forut sunket utenfor Syltefjorden, enten ved minesprengning eller torpedering. Men vi kom raskt og godt frem også denne gangen, og så var det atter et intenst arbeide med å få losset båten, få alt opkjørt og installert. Det ble meget å gjøre for alle, men alt gikk med liv og lyst. Nu haade man friheten, nu var man atter tilbake i civilisasjonen, og nu skulde der arbeides og bygges.»



Hamna skoleinternat etter krigen



Soldat nr 61/10428 Oss Normann Abrahamsen
har under felttoget i Norge 1940
deltatt i forsvaret av Fedrelandet.

fra 26/12 1944 til 20/10 1945

Norge takker Deg
for Din innsats i Frihetskampen.

Heikon B

Sovjetiske ubåter rundt Båtsfjord

Del 2. av 3.

Sammenfattet av Ståle A. Olsen

Den andre av Katjusa (K) klassen av Sovjetiske ubåter som forsvinner i nærheten av Båtsfjord er K – 3. Den ble påbegynt samtidig som den tidligere omtalte K – 2 den 27. desember 1936, ved Admiralitetets skipsverft i Leningrad (nummer 194). Ubåten ble sjøsatt 31. juli 1938 og ble satt i aktiv tjeneste 19. desember 1940. Disse ubåtene hadde en bestykning på 6 torpedoer i front, 2 bak samt 2 utvendige torpedoer bak, totalt kunne disse ubåten ha med seg 24 torpedoer. Ubåten var også utstyrt med fasiliteter for å legge ut 20 miner. Av bestykning til bruk i overflaten hadde den 2 stykker 100 mm og 2 stykker 45 mm.

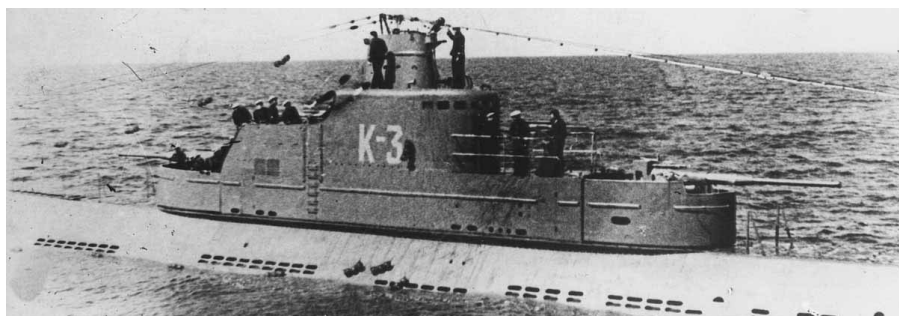
Den 22. juni 1941 tok Kaptein (3. klasse) Kuzma Ivanovich Malofeev kommandoen på K – 3. Kaptein Malofeev hadde tidligere deltatt i Vinterkrigen mot Finlenderne, da med ubåten S – 3. Srednyaya (S) klassen av Sovjetiske ubåter var blitt utviklet av Tyskland under et Nederlandsk selskap og de Sovjetiske båtene først bygd i Leningrad med Tyske maskiner.



Kaptein (3. klasse) Kuzma Ivanovich Malofeev, ved periskopet på K – 3.

I august 1941 begynte K – 3 sin ferd igjennom de Sovjetiske innenlandske vannveier, opp Neva og Kvitsjøkanalen. Framme i Kvitsjøen ble K – 3 istandsatt og gjort kampklar ved fabrikken nummer 404 i Molotovsk (Severodvinsk). Den 27. oktober strandet ubåten i Kvitsjøen uten at den fikk noen skader. K – 3's hjemmehavn blir som resten av Nordflåten i Poljarnye.

K – 3 var ute på sin første patrulje den 23. november da den la ut to minefelt, ett i Magerøysundet (nummer 28) og ett i Måsøyfjorden vest for Magerøya (nummer 27). To måneder senere går hurtigruteskipet DS «Ingøy» på en av minene i minebelte nummer 28 og forliser, 16 personer omkommer og 6 overlever.



K – 3

Allerede den 03. desember skulle K – 3 gjennomgå en stor ildprøve. For anledningen er også 1. Ubåtdivisjons kommandør Gadzhiev om bord. I Burstadsundet sør for Rolføya og Reinøya, nord for Hammerfest finner K – 3 det Tyske handelsfartøyet «Altkirch» som er eskortert av de tre ubåtjagerne UJ 1403 (tidligere 472 tonn tunge fiskebåten «Mecklenburg»), UJ 1416 and UJ 1708 (tidligere hvalfangstfartøyet «Færøyer»).

Klokken K – 3 fyrer av 4 torpedoer etter «Altkirch» men bomber, ubåtjagerne slipper mange synkeminer og ubåten får skade på dieseltanken og dens plassering er lett å se for ubåtjagerne. For å komme seg vekk fra sin avslørte posisjon, vil de utnytte ubåtens overflathastighet på 22,5 knop.

Når K – 3 kommer på overflaten er de altfor nære ubåtjagerne og åpner straks ild med dekkbestykning. De treffer hekken på UJ 1708 og den tidligere hvalfangstskuta går ned. UJ 1416 blir truffet to ganger og blir levnet forsvarsløs, sammen med UJ 1403 må de trekke seg tilbake da ubåten har mye kraftigere skyts enn deres 20 mm flak. K – 3 benytter sjansen til å trekke seg unna for å se over sine skader, skadene er utbedret og ubåten i drift igjen den 19. januar 1942.

K – 3 er stadig inne til reparasjoner våren 1942 etter skader på grunn av uvær og synkeminer, tilstanden til batteriet om bord er dårlig. Ubåten blir liggende ved kai i seks måneder i påvente av nytt batteri fra Storbritannia, dette lar vente på seg og de tar heller batteriet til den uferdige K – 53. Mens

den ligger ved kai får ubåten også montert sonar. Ubåten er igjen i aktiv tjeneste den 17. oktober 1942.

Da sonaren (Brittenes ASDIC 129 som ble til Sovjeternes Dragon 129) ble montert i de Sovjetiske ubåtene ble det bestemt at ubåtene skulle prøves i taktiske grupper, slik at de kunne patruljere større områder som en gruppe, framfor å dra alene.

03. februar 1943 dro K – 3 og K – 22 ut for og sammen å avpatruljere området mellom Vardø og Kinnarodden, om bord var en rekke høyerestående offiserer samt en fotojournalist.

De to ubåtene forsøker å jakte konvoier sammen men det er ikke lett, av og til mister de hverandre og må til overflaten for å kommunisere ved hjelp av lyssignaler. De kommer over 2 skip som de tror er transportskip, det viser seg at det er ubåtjagerne UJ 1101 og UJ 1108 (tidligere «Elbe»).

Ved Hardbaken ved Hamningberg sender K – 3 ut 4 torpedoer, med K – 22 vil ikke gjøre det samme i frykt for å treffe K – 3, denne frykten er berettiget da en av K – 3's torpedoer nesten treffer K – 22. Den første prøven som en taktisk gruppe mislykkes men en av K – 3's torpedoer treffer UJ 1108 og den går ned med 25 mennesker om bord. Det ble deretter bestemt at ubåtene skulle patruljere alene igjen.

En drøy uke senere den 12. februar 1943 er K – 3 ute på patrulje når den kommer over en konvoi på 6 skip som er beskyttet av 7 ubåtjagere og patruljebåter. Utenfor Båtsfjorden treffer K – 3 en av skipene i konvoien med sin torpedo. Skipet som er den 142,9 meter lange «Fechenheim» blir stygt skadet men klarer å gå for egen maskin inn til Båtsfjord der de kjører skipet på land inne på havnen slik at det ikke skal synke. Der blir det liggende i en måned før det blir tauet tilbake til Tyskland. Under angrepet blir om lag 50 synkeminer sluppet etter K – 3, og ubåten får en rekke lekkasjer, skader på belysningen og noen sprekker i ballasttankene.

K – 3 er ute på patrulje igjen fra den 14. mars 1943, og den 21. mars kommer K – 3 over en konvoi med blant annet tre ubåtjagere, UJ 1102 (tidligere «FV – Westfalen») UJ 1106 (tidligere «Grønland») og den 2 år gamle UJ 1111. K – 3 gjennomfører 2 angrep på konvoien og i mellomtiden har ubåtjagerne sluppet ut synkeminer, begge angrepene var mislykket, men K – 3 får skader av synkeminene og blir sporløst forsvunnet utenfor Båtsfjorden, med K – 3 forsvinner 68 sjømenn.

Styre i BHM består i 2015 av:

Torbjørn Tangen	Leder
Randi Sæter	Kasserer
Ståle A. Olsen	Sekretær
Alex Bolle	Styremedlem
Gerd Karin Tobiassen	Styremedlem
Bodil Persen	Varamedlem
Karianne Marcussen	Varamedlem

Medlemmer:

Båtsfjord Historie og Museumslag har rundt: 60 medlemmer.

Men vi ønsker oss flere medlemmer!

Bli medlem du også!

Medlemskontingenten for 2015 er kr. 300, - som kan innbetales til
kontonummer: 4930.12.92901, innbetalingen merkes med navn og adresse.

Som medlem vil du få tilsendt medlemsbladet ” *Gammelt og Nytt*”, som
utkommer 3 eller 4 ganger i året.

Stoff til bladet, bilder eller gjenstander til museet:

Har du stoff til «Gammelt og Nytt» eller bilder som vi kan bruke i
Båtsfjordkalenderen, eller gjenstander til museet, så tas dette i mot med
takk.

Kontaktinformasjon:

E-post: hamningberg@hotmail.com

Post- og besøksadresse:

Båtsfjord Historie- og Museumslag
Lensmannsgata 4.
9990 Båtsfjord